

Тема

***Розвиток освіти,
науки та
музичної
культури***

Перевірка домашнього завдання

- **!!! Онлайн тестування
(посилання на сайт і код доступу
до виконання завдань будуть
відправлені у групу в вайбері)**

Проаналізуйте уривок з вірша «De libertate» Г. Сковороди. Як Богдан Хмельницький, на думку поета, прислужився утвердженню ідеалів свободи?

Що є свобода? Добро в ній яке?
Кажуть, неначе воно золотее?
Ні ж бо, не злотне: зрівнявши все злото,
Проти свободи воно лиш болото.
О, якби в дурні мені не пошитись,
Щоб без свободи не міг я лишитись.
Слава навіки буде з тобою,
Вольності отче, Богдане-герою!

Вивчення нового матеріалу

План

1. Розвиток освіти
2. Розвиток науки. Г.Сковорода
3. Розвиток музичної культури

Особливості розвитку культури

- Розвивалася в умовах відсутності власної держави,
- Політика денаціоналізації, асиміляції Росії, Польщі, Австрії щодо українського населення
- - Насильницька русифікація України;
- - Наступ імперського уряду на культуру України;
- - Вплив російської культури;
- - Відтік інтелектуальної еліти з України до Росії

I. Розвиток освіти

- на Лівобережній та Слобідській Україні майже кожне село мало школу, де викладали вчителі, утримування яких здійснювалось на кошти сільської громади.
- Існували церковні, цифірні, полкові, гарнізонні школи; 1774 р. - австрійський уряд запровадив обов'язкову початкову освіту на західноукраїнських землях.
- Заборона друкувати букварі рідною мовою.
- Освітня реформа в західноукраїнських землях (1774):
- Запровадження шкіл трьох типів:
- в однокласних школах сільські діти мали можливість навчатися рідною мовою;
- у трикласних - викладання велося німецькою та польською мовами.
- Чотирикласні школи готували учнів для продовження освіти в гімназіях та університеті

- Створення п'яти 4-класних і десяти 2-класних народних училищ. Навчання здійснювалося російською мовою
- Відкриття 4-класних училищ у Києві, Чернігові, Харкові, Катеринославі, де вивчали російську граматику, історію, арифметику, механіку, фізику, архітектуру.
- Відкриття в 1721 р. Харківського колегіуму. У 1765 р. У ньому були відкриті додаткові класи, де викладали інженерну та артилерійську справу, геодезію і географію
- Російський уряд перетворив колегіуми на духовні семінарії (1776).
- **Професійна освіта:** у Миколаєві - штурманське та артилерійське училища, в Єлисаветграді - артилерійська школа, у Львові (1773 р.) - медична колегія та ін.
- **Вища освіта :**
- 1878 р. - відкриття вищого медичного навчального закладу Єлисаветградської шпитальної медико-хірургічної школи;
- Центром вищої освіти залишалася **Києво-Могилянська академія**

Києво-Могилянська академія

- *тривалий час була єдиним вищим навчальним закладом у Східній Європі.*
- За змістом навчання і рівнем викладання в подальший період свого існування вона цілком відповідала вимогам європейської вищої освіти. Тут викладали **«СІМ ВІЛЬНИХ МИСТЕЦТВ»**. Значну увагу приділяли вивченню слов'яно-руської, грецької, латинської, польської, німецької (з 1738 р.), французької (з 1753 р.), староєврейської (з 1755 р.). Студенти здобували ґрунтовну підготовку з класичної грецької, римської й середньовічної літератури, історії, географії, математики, медицини, філософії.
- Повний курс навчання тривав дванадцять років. Навчання здійснювали за системою класів, їх було вісім — нижчі, середні і вищі.

Києво-Могилянська академія

- Професорсько-викладацький склад Києво-Могилянської академії зазвичай мав європейську освіту. Більшість з них закінчила провідні європейські навчальні заклади. Академія дала світові таких визначних діячів науки і культури, як **Феофан Прокопович, Єлисей Плетенецький, Григорій Сковорода, Михайло Ломоносов, Григорій Полетика, Стефан Яворський, Павло Завадовський, Олексій Безбородько** та багато інших, які гідно продовжували свою справу на науково-освітній, державній, або церковній службі. Першими викладачами в Московському та Санкт-Петербурзькому університетах були її випускники, а Феофан Прокопович став одним із засновників Всеросійської Академії наук.
- Києво-Могилянська академія зробила значний вплив на організацію, утримання і методи навчання в багатьох навчальних закладах, зокрема в Чернігівському (заснований 1700 р.), Харківському (1721) і Переяславському (1738) колегіумах, що були створені за зразком Києво-Могилянської.

Києво-
Могилянська
академія та
її спудеї

Гравюра XVIII ст.

2. Розвиток науки. Г.Сковорода

- Друга половина XVIII ст. збагатила новими ідеями українську філософську думку.
- У Києво-Могилянській академії курс філософії викладав відомий суспільний діяч, письменник **Михайло Козачинський (1699—1755)**.
- У своєму курсі він знайомив слухачів з ідеями про невід'ємні природні права людини, які були поширені в тогочасній Західній Європі. Свої філософські погляди Козачинський виклав у **книзі «Громадянська політика»**
- .Він уперше в українській філософії спробував викласти правове вчення і заклав основи громадянського природного права.

Найвизначнішим
серед учнів
Козачинського був
**Григорій
Сковорода
(1722—1794)** —
видатний філософ,
гуманіст, просвітитель,
поет, педагог,
музикант.

Художні твори Г.
Сковорода :
збірки **«Сад
Божественных
песней»,**
**« Басни
харковскія»**

- У філософських роздумах велику увагу Г. Сковорода приділяв тому, як людина може стати щасливою. На його думку, для цього потрібно пізнати самого себе і займатися у житті тим, що людині природно відповідає.
- Одним із головних джерел творчості Г. Сковороди була українська дійсність другої половини XVIII ст. Імовірно, саме тому філософ твердив, що найвищим досягненням людини є свобода і треба за будь-яку ціну забезпечувати особисту незалежність. Це переконання спричинило різке засудження тих, хто гнобив українських селян.
- Вихід з існуючого становища філософ вбачав не в активній боротьбі, а в уникненні ненависного світу зла, розуміючи під ним прагнення до непотрібного збагачення і пригноблення інших.

Крилаті вислови й цитати Григорія Сковороди, які не втрачають своєї актуальності вже понад століття

- Хто соромиться визнати недоліки свої, той з часом безсоромно виправдовуватиме своє невігластво, яке є найбільшою вадою.
- Хто добре запалився, той добре почав, а добре почати – це наполовину завершити.
- Не за обличчя судить, а за серце.
- Як ліки не завжди приємні, так і істина буває сувора.
- Уникай людей, які, бачачи твої вади і недоліки, виправдовують їх або навіть схвалюють. Такі люди або підлабузники, або боягузи, або просто дурні. Від них не чекай допомоги ні в якій біді чи нещасті.
- Як хто посіє в юності, так пожне в старості.
- Чи не дивина, що один у багатстві бідний, а інший у бідності багатий?
- Що вподобав, на те й перетворився.
- Не шукай щастя за морем.
- Визначай смак не за шкаралупою, а за ядром.
- Як нерозумно випрохувати те, чого можеш сам досягти.

" Не той дурний, хто
не знає... але той,
хто знати не хоче."

(1722 - 1794)

Григорій Сковорода

Будемо Україну Разом!

!!! Додатково можна переглянути відео

□«Обличчя української історії. Григорій Сковорода» за
посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=S2EBBaC3Ulw>

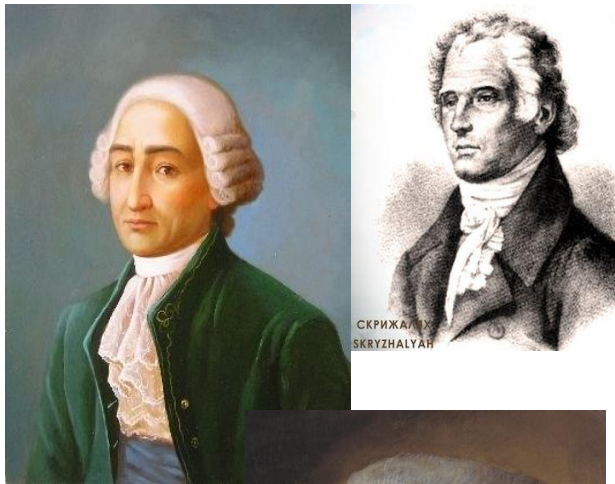
□«Усе в тобі Григорій Сковорода» за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=72r0RokkIqI>

3. Розвиток музичної культури

!!! Використовуючи текст підручника (ст.236-237) та інших довідкових матеріалів, **доповнити таблицю**

● “Видатні композитори”

Ведель (Ведельський) Артём Лук'янович (1767, Київ — 14 липня 1808, Київ)^[1] — український композитор, диригент, співак, скрипаль.

Максім Созонтович Березовський (16 (27) жовтня 1745, Глухів — 22 березня (2 квітня) 1777 — український композитор, диригент, співак.
Класик європейської музики.

Дмитро Степанович Бортнянський (28 жовтня 1751^[1], Глухів, Гетьманщина — 28 вересня (10 жовтня) 1825, Санкт-Петербург, Російська імперія) — український та російський композитор, співак і диригент, автор 6 опер, камерно-інструментальних творів, хорових циклічних концертів, 10 двохорних концертів, херувимських та причасних творів

Домашнє завдання

§ 35.

РОЗВИТОК ОСВІТИ, НАУКИ ТА МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Творче завдання (високий рівень)

- Чому Сковороду називають українським Сократом?
Висловіть ставлення до міркувань Г. Сковороди(на вибір):
- ❖ «Живуть на землі такі, що не мислять ні про що, крім збагатитися, наїстися, одягтися. В серці їхнім лихе сім'я, що приносить жовч і зміїну отруту, яка вбиває душу»;
- ❖ «Більше думай і тоді вирішуй».